

УКРАЇНА

(19) **UA** (11) **109667** (13) **U**
(51) МПК (2016.01)
A61K 36/00
A61P 9/00

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ
УКРАЇНИ

(12) ОПИС ДО ПАТЕНТУ НА КОРИСНУ МОДЕЛЬ

(21) Номер заявки:	u 2016 03114	(72) Винахідник(и):	Світовий Валерій Михайлович (UA), Світова Світлана Миколаївна (UA)
(22) Дата подання заявки:	25.03.2016	(73) Власник(и):	УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА, вул. Інститутська, 1, м. Умань, Черкаська обл., 20305 (UA)
(24) Дата, з якої є чинними права на корисну модель:	25.08.2016		
(46) Публікація відомостей про видачу патенту:	25.08.2016, Бюл.№ 16		

(54) НАСТОЯНКА ДЛЯ ПРОФІЛАКТИКИ ТА ЛІКУВАННЯ ГІПЕРТОНІЧНОЇ ХВОРОБИ

(57) Реферат:

Настоянка для профілактики та лікування гіпертонічної хвороби, якою є екстракт трав'яного збору, до якого входять плоди глоду, трава собачої кропиви серцевої, трава сухоцвіту болотяного. Крім цього, додатково включає траву адонісу весняного та спирт етиловий 70 % за такого співвідношення компонентів, мас. %:

плоди глоду	20,0
трава собачої кропиви серцевої	3,0
трава сухоцвіту болотяного	3,0
трава адонісу весняного	2,4
спирт етиловий 70 %	решта,

та додатково змішується з настойкою підмору в рівних кількостях.

UA 109667 U

Корисна модель належить до галузі фармації, зокрема до фітотерапії, і може використовуватися для лікування гіпертонічної хвороби.

За інформацією МОЗ, на сьогодні в Україні майже 12 млн. осіб, хворих на гіпертонічну хворобу. З них систематичне лікування отримують лише 14 %, періодично приймають лікарські препарати - 35 %. Усі інші звертаються до ліків тільки з метою угамувати біль. Щорічно цю хворобу виявляють у 1 млн. українців. Високий артеріальний тиск значно підвищує ризик захворіти на ішемічну хворобу серця, мозковий інсульт, а також на серцеву та ниркову недостатність, призводить до ураження судин і очей. У людей з високим тиском у 3-4 рази частіше розвивається ішемічна хвороба серця і в 7 разів частіше – порушення мозкового кровообігу.

Протягом багатьох років створювалися рецепти лікарських зборів для лікування гіпертонічної хвороби. Відомий спосіб лікування гіпертонічної хвороби за схемою, що включає застосування збору трав, що складається - зі змішаних по 25 г квіток глоду і трави сухоцвіту болотяного, які заливаються 200 мл окропу та настоюється 2 години, вживаються по 50 мл 2-3 рази в день перед їжею при гіпертонії, запаленні нирок, сечового міхура, болях в області серця. Застосовують також настоянку. Настоянка готується зі 100 г стиглих ягід, подрібнених, залитих 0,5 л горілки або спирту. Настояється в темному місці два тижні. Приймати по 30-40 крапель тричі в день за 20 хвилин до їжі (Лечение народными средствами в домашних условиях: [Электрон, ресурс]. -- Режим доступу: <http://zoj.org.ru/boyaryishnik-krovyano-krasnyi/>). Також відомий спосіб застосування збору, коли 1 ст. л. подрібненої суміші (квітки глоду, трава хвощу, молоді гілки з листям омели, свіжі цибулини часнику городнього, квіткові кошики арніки гірської, трава або квітки деревію у співвідношенні 3:3:3:1:1:4) заливається 200 мл окропу в термосі, настоюється 1 год., вживається по 50 мл за 15 хв. до їжі (Лікарські рослини: [Электрон. ресурс]. Режим доступу: <http://fitoapteka.org/fenoly/1613-gipertonichna-hvoroba>).

Найближчим аналогом корисної моделі є збір, в якому 4 столові ложки суміші (плоди і квітки глоду, трава собачої кропиви серцевої, трава сухоцвіту болотяного, трава василистника, плоди шипшини, змішані в рівних частинах), заварюють 1 л окропу, настоюють 8 годин, проціджують. Настій вживають по 1/2 склянки 3-4 рази на день при гіпертонії (Медичний довідник: [Электрон. ресурс]. Режим доступу:

<http://ohmatdit.com.ua/likuvannya/gipertonichna-xvoroba.html>.

Однак збір не завжди ефективний через відсутність речовин, що істотно впливають на миготливу аритмію та сприяють лікуванню атеросклерозу, якими часто супроводжується гіпертонія.

В основу корисної моделі поставлено задачу створення настойки для профілактики й лікування гіпертонічної хвороби з посиленою клінічною дією та одержанням терапевтичного ефекту, що виражається у зменшенні гіпертензії та миготливої аритмії, а також розчиненні атеросклеротичних бляшок.

Поставлена задача вирішується тим, що настоянка, якою є трав'яний збір, до якого входять плоди глоду, трава собачої кропиви серцевої, трава сухоцвіту болотяного, відрізняється тим, що додатково містить траву адонісу весняного та спирт етиловий 70 % за такого співвідношення компонентів, мас. %:

плоди глоду	20,0
трава собачої кропиви серцевої	3,0
трава сухоцвіту болотяного	3,0
трава адонісу весняного	2,4
спирт етиловий 70 %	решта,

та додатково змішується з настоянкою бджолиного підмору в рівних частинах.

Лікувальні властивості глоду зумовлені тим, що в ньому є велика кількість біологічно активних речовин. Флавоноїди запобігають передчасному старінню організму, підвищують опір організму до впливу несприятливих факторів зовнішнього середовища, знижують рівень холестерину в крові, зміцнюють стінки судин. Органічні кислоти гальмують розвиток гнильних процесів у товстому кишечнику, активізують перистальтику кишечника, стимулюють виділення шлункового соку, нормалізують діяльність шлунково-кишкового тракту. Експериментальним шляхом встановлено, що органічні кислоти в плодах глоду підсилюють кровообіг головного мозку і в судинах серця. Пектини мають цікаву особливість, взаємодіючи з водою, набухати і поглинати з кишечника патогенні мікроорганізми, шлаки, токсини, непотрібні організму речовини, холестерин і видаляти їх з організму. Пектини очищають організм і захищають його від інтоксикації. Вітамін С захищає від впливу несприятливих факторів зовнішнього середовища, регулює обмін речовин, зміцнює імунну систему. Вітамін К потрібен для процесу

згортання крові, відіграє важливу роль у відновленні і формуванні кісткової тканини. Вітамін Е є потужним антиоксидантом, зміцнює імунну систему, уповільнює процес старіння, знижує ризик захворювань на рак і серцево-судинних систем, нейтралізує токсини. Дубильні речовини, які борються з бактеріями, поселяються на слизових оболонках і на пошкоджених ділянках шкіри.

5 Застосовують при функціональних розладах серцево-судинної системи, в т. ч. вегето-судинній дистонії, миготливій аритмії, пароксизмальній тахікардії, артеріальній гіпертензії (при легких формах у складі комплексної терапії).

Собача кропива заспокоює центральну нервову систему краще, ніж валеріана і броміди, уповільнює ритм серця і збільшує силу серцевих скорочень та понижує кров'яний тиск, регулює менструальний цикл, діє дещо сечогінно, зменшує болі під час нападу ниркової коліки. Корисна також при шлунково-кишкових захворюваннях, хронічних запаленнях товстої кишки, шлункових спазмах (дія алкалоїду стахідрину; похідних флавону - скуталаїрину, легкої олії; глікозиду леонуруну; тритерпенових сапонінів - урсолової кислоти; дубильних речовин; яблучної, виннокам'яної, фосфорної кислоти). Застосовують при неврозах серця, в початковій стадії гіпертонічної хвороби, при кардіосклерозі, при підвищеному нервовому збудженні та легких формах базедової хвороби.

Хімічний склад сухоцвіту болотного мало вивчений. Відомо, що трава містить дубильні речовини (до 4 %), ефірні олії (0,05 %), смоли (16 %), фітостерини, каротин (12-55 мг%), вітаміни С і В, сліди алкалоїдів (гнафалін). Експериментально встановлено, що при внутрішньому введенні препаратів сухоцвіту відбувається розширення периферичних судин, зниження артеріального тиску, уповільнення скорочень серця, прискорення часу згортання крові та посилення перистальтики кишечника. Рослина добре відома як заспокійлива, болезаспокійлива, яка знижує кров'яний тиск і є в'язучим засобом; препарати сухоцвіту мають судинорозширювальні і гіпотензивні властивості, послаблюють тонус гладкої мускулатури, антибактеріально активні, сприяють загоєнню ран, виразок, опіків, ерозій, стимулюють грануляцію і епітелізацію пошкоджених тканин.

Адоніс весняний (горицвіт, чорногорка). Чинними началами горицвіту весняного є серцеві глікозиди (цимарин і адонітоксин) і сапоніни. Застосовується весняний горицвіт як засіб, що регулює серцеву діяльність, а також як сечогінний засіб. На відміну від препаратів наперстянки глікозиди горицвіту весняного не кумулюються, що дозволяє проводити лікування хворих препаратами горицвіту весняного в амбулаторних умовах. У народі адоніс весняний давно відомий як дієвий лікарський засіб при застуді, запаленні легенів, водянці та ін. подібних захворюваннях, коли необхідно підняти життєвий тонус організму і нормалізувати серцеву діяльність, при неврозах і серцевій недостатності. Завдяки наявності в адонісі серцевого глікозиду він діє заспокійливо на серце, зміцнює нервову систему, піднімає життєвий тонус, посилює діурез (сечовиділення) і регулює діяльність серця. Крім того, його вживають у вигляді відвару при судомах, кашлі, коліках як заспокійливе, при болях у кістках і головному болю, пропасниці, запаленні і туберкульозі легень, емфіземі легень, при істерії.

Підмор - тіла мертвих бджіл, що містять в собі отруту і неперетравлені залишки кишечника. Цілющі властивості зумовлені наявністю в ньому цінних біологічно-активних комплексів. Тіло бджоли включає в себе практично всі компоненти меду, пилку, маточного молочка та воску, які так чи інакше виявляють свої оздоровчі властивості. Хітиновий покрив бджіл містить у собі дуже цінні хімічні речовини: гепарин і гепариноїди, які здатні пригнічувати запальні процеси, стабілізувати кров'яний тиск, а також виявляють цілющу дію на систему крові, стан судин, відіграють важливу роль у підтриманні рівноваги у зсіданні і проти зсідання системи крові. Лікарський препарат гепарин часто використовується при лікуванні багатьох захворювань, пов'язаних із порушенням мікроциркуляції, патологією крові, серця, судин, нирок. Вже доведена його позитивна роль у регуляції всіх видів обміну речовин, загальнозміцнююча, протизапальна, адаптогенна, тонізуюча, регулююча функцію ендокринної і нервової системи дія. Має властивість зв'язувати жири і розщеплювати їх, сприяє зниженню високого рівня холестерину в крові, що є важливим фактором попередження атеросклерозу, ожиріння та їх негативних наслідків; механічно очищає кишечник, нормалізує його функцію, зменшує всмоктування токсинів, що дає можливість попередити захворювання шлунково-кишкового тракту; діє як профілактичний засіб при ризику розвитку діабету. Хітозан здатний зв'язувати і виводити радіонукліди і солі важких металів; він активізує загоювання опікової і раневої поверхні без утворення рубців; при нанесенні на рану володіє кровоспинним і знеболюючим ефектом. Бджолина отрута (апітоксин), по потрапляючи в нутро людини, може проникати в кров у вигляді активних речовин, і практично виконує фізіологічний ефект "малих доз" отрути; не призводить до побічних ефектів, можливих при бджолоужалюванні. Жир бджоли унікальний, оскільки, за деякими даними, переважає по цінності рибаційний жир. Він краще засвоюється і не призводить

до різких коливань рівня цукру в крові. Харчові волокна, в т.ч. неперетравлені залишки, у великій кількості знаходяться в тілі бджоли. Вони покращують секреторну і моторну функцію шлунково-кишкового тракту, є прекрасними сорбентами і звільняють організм від токсинів: внутрішніх і зовнішніх (залишки холестерину, сечова кислота, солі важких металів, радіонукліди, пестициди, гербіциди, алкоголь, медикаменти). Настоянку готують шляхом настоювання подрібненого підмору в 40-градусній горілці. Основні показання для застосування бджолиного підмору: аденома передміхурової залози, сексуальні порушення - імпотенції і ригідності, хронічні захворювання легень, печінки, шлунково-кишкового тракту, м'язового апарату і центральної нервової системи, стабілізація кров'яного тиску, серцево-судинні захворювання, захворювання нирок, судин головного мозку.

Процес приготування настоянки виконують таким чином. Суміш лікарської рослинної сировини відважують відповідно до рецептури і подрібнюють до розміру частинок, які проходять крізь сито з діаметром отворів 5-7 мм. Потім сировину екстрагують в екстракторі, відстоюють та фільтрують. Екстракт змішують в купажному чані з настоянкою бджолиного підмору в рівних кількостях та фасують у відповідну тару.

Приклад. В екстрактор завантажують вручну через верхній люк зважені на вагах подрібнені: плоди глоду 2,0 кг; траву собачої кропиви серцевої 0,3 кг; траву сухоцвіту болотяного 0,3 кг; траву адонісу весняного 0,24 кг. Кришку екстрактора перед заливанням екстрагенту закривають та подають на рослинну сировину 70 % спирт у кількості (6±0,1) л. Вміст екстрактора залишають настоюватися протягом 5 діб. Після закінчення часу настоювання відчиняють нижній зливний кран екстрактора і збирають витяжку в збірник. Аналогічно вищеописаному екстракцію проводять ще двічі по 2,0 л екстрагента, при настоюванні протягом 24 і 12 годин. Шрот передають на прес, де віджимають. Витяжку передають на стадію відстоювання і фільтрації. Витяжку відстоюють протягом 2 діб і фільтрують від можливих домішок і осаду, який випав. Потім витяжку в купажному чані змішують в рівних кількостях з настойкою підмору, приготовленою відомим способом (Бджолиний підмор. Готуємо настойки: [Електрон, ресурс]. - Режим доступу: <http://medovabrama.com.ua/page/bdzholinii-pidmor-gotuemo-nastoiki>).

І насамкінець здійснюють фасування препарату у відповідну тару.

ФОРМУЛА КОРИСНОЇ МОДЕЛІ

Настоянка для профілактики та лікування гіпертонічної хвороби, якою є екстракт трав'яного збору, до якого входять плоди глоду, трава собачої кропиви серцевої, трава сухоцвіту болотяного, яка **відрізняється** тим, що додатково включає траву адонісу весняного та спирт етиловий 70 % за такого співвідношення компонентів, мас. %:

плоди глоду	20,0
трава собачої кропиви серцевої	3,0
трава сухоцвіту болотяного	3,0
трава адонісу весняного	2,4
спирт етиловий 70 %	решта,

та додатково змішується з настойкою підмору в рівних кількостях.

Комп'ютерна верстка І. Скворцова

Державна служба інтелектуальної власності України, вул. Василя Липківського, 45, м. Київ, МСП, 03680, Україна

ДП "Український інститут інтелектуальної власності", вул. Глазунова, 1, м. Київ – 42, 01601